

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนารองขององค์การบริหารส่วนตำบล ชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบ การศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา
3. ประชาคมหมู่บ้าน
4. องค์การบริหารส่วนตำบล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก
6. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน
7. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2543 : 2) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครอง ที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนิน กิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการ ของคนการบริหารงานของ ท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความ เหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำ ให้เกิดขึ้น

วุฒิสภา ต้นไชย (2547: 2) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยงานปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่และประชากรของตนเอง มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ (2547 : 22) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่ราชการส่วนกลางได้มอบอำนาจในการปกครองของ และบริหารกิจการงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายโดยมีความเป็นอิสระพอสมควรและอยู่ใต้การบังคับบัญชาของส่วนกลาง

โกวิท พวงงาม (2550 : 13) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเองมีประชากรและมีรายได้ตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจาก การเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

วิลเลียม เอ. ร็อบสัน (William A. Robson. 1953 : 574 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม 2550 : 12) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้อำนาจการปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่ปกครองตนเอง (Self - government Organization) ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

จอห์น เจ. คลาก (John J. Clake. 1975 : 87-89) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยปกครองนี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและปกครองตนเองตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ประชาชนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นของตน การปกครองท้องถิ่นต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีงบประมาณเป็นของตนเอง มีบุคคลที่ราษฎรเลือกตั้งมาเพื่อปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ตามระยะเวลาที่กำหนด

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้
โกวิท พวงงาม (2550 : 24-25) ได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น
ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในด้านการเงิน บุคลากร ตลอดจนระยะเวลา
ที่ใช้ดำเนินการให้บริการชุมชน และทำให้เกิดความประหยัด เนื่องจากหน่วยการปกครอง
ท้องถิ่นนั้น ๆ มีเงินงบประมาณ สามารถหารายได้ให้กับท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณ
ของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นเป็นจำนวนมากและแม้จะมีการจัดสรรงบประมาณจาก
รัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบครอบ

2. เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
เพราะความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการ
จากรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวอาจไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมักมีความล่าช้า หน่วยการ
ปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนเป็นผู้บริหารย่อมจะสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่าง
แท้จริง

3. เพื่อเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบประชาชนโดยทั่ว
ประชาชน โดยการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน
การปกครองตนเอง มีทั้งบทบาทของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิบัติหน้าที่
ที่หลากหลายบทบาท มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยระดับชาติได้เป็นอย่างดี

วุฒิสาร ตันไชย (2552 : 8-9) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น
มี 5 ประการหลัก ได้แก่

1. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบ
ระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม
ในการปกครองตนเอง หรือมีส่วนเข้ามาดำเนินกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเองอย่างกว้างขวาง
ไม่ว่าจะโดยการสมัครเข้ารับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนเลือกเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ ในฐานะเป็น
ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติขององค์กรปกครองท้องถิ่น หรือแม้แต่ในฐานะประชาชนผู้คอย
เอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของตัวแทนของตน มีความรู้สึกรักและหวงแหนต่อประโยชน์อัน
พึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย

2. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติ องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชน โดยประชาชนได้มีโอกาสเลือกฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ดังนั้น การเลือกตั้งจึงเป็นการฝึกฝนประชาชนให้สามารถพิจารณาเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสม ซึ่งเป็นการสร้างความคุ้นเคยให้เกิดขึ้นในการตัดสินใจเลือกบุคคลที่มีคุณภาพ อันจะนำไปสู่การเลือกตั้งในระดับประเทศต่อไป

3. เพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและอย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ประการนี้อาจแบ่งพิจารณาได้ 2 ประเด็นด้วยกันคือ ประเด็นแรกต้องการให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายหรือตรงต่อความต้องการที่แท้จริงซึ่งเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง

4. เพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง ในโลกปัจจุบัน มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่างๆอย่างมาก ประเทศที่มีความเจริญน้อย หรือสังคมด้อยพัฒนา ก็พยายามที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้นทุกวิถีทาง ประกอบทั้งจำนวนพลเมืองก็เพิ่มมากขึ้น ปัญหาและความต้องการต่างๆก็ทวีมากขึ้น มีลักษณะยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น จนรัฐบาลกลางเพียงแห่งเดียวไม่อยู่ในฐานะที่จะให้บริการสนองต่อความต้องการของประชาชนได้เพียงพอและทั่วถึง อิสระ มีความคล่องตัวในการปฏิบัติภารกิจอันเป็นหน้าที่ให้เกิดผลดีแก่ประชาชนในท้องถิ่น

5. เป็นการแก้ปัญหาที่ตรงประเด็น และดำเนินการตรงกับความต้องการของประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ จึงมีข้อมูลที่ถูกต้องที่จะใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่นคือ การแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางและสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นที่แต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นถือเป็นสถาบันการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

นักวิชาการได้อธิบายองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

ประหยัด หงส์ทองคำ (2537: 41-42) ได้อธิบายถึง องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีรูปแบบแตกต่างกันและมีรูปแบบแตกต่างกันตามความเจริญของจำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่น การปกครองท้องถิ่นของไทยได้แบ่งเป็น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นต้น

2. องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ที่ตามความเหมาะสม หมายความว่าอำนาจอิสระขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กร ถ้าองค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจน้อยเกินไป ก็ไม่อาจจะปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น ในทางกลับกัน ถ้าองค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจมากเกินไป จนไม่มีขอบเขตอะไรจะมาจำกัดได้ องค์กรปกครองท้องถิ่นก็จะมีสภาพเป็นรัฐที่มีอำนาจอธิปไตย

3. องค์กรปกครองท้องถิ่น จะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายนี้อาจจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ด้วยกัน คือ

ประเภทแรกองค์กรปกครองท้องถิ่น มีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆเช่นข้อบัญญัติจังหวัด เทศบาล เป็นต้น

ประเภทที่สอง เป็นสิทธิที่สำคัญ และเป็นหัวใจของการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น ก็คือ สิทธิในการกำหนดงบประมาณของตนเองในการจะดำเนินงานของท้องถิ่นนั้น ๆ

4. มีองค์กรที่จำเป็น ในการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นในการปกครองตนเองของท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้วแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายด้วยกัน คือองค์กรฝ่ายบริหาร และ องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่นการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาลของเรามีนายกเทศมนตรี เป็นฝ่ายบริหาร และสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ กรุงเทพมหานคร ก็มีผู้ว่ากรุงเทพมหานคร เป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. การปกครองท้องถิ่นเป็นการให้โอกาสประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองในท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากจะเป็นผลดีในด้านที่ ต้องการให้องค์กรปกครองท้องถิ่น บริหารงานโดยบุคคลที่ประชาชนในท้องถิ่นเห็นชอบแล้ว ยังเป็นผลดีในข้อที่ว่า เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะได้บริหารงานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ และภายใต้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง มิใช่โดยการสั่งการหรือการบังคับบัญชาจากรัฐบาลกลาง

การเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจอย่างทองแท้ ในกลไกการปกครองระบอบประชาธิปไตยเกิดความสำนึกในความสำคัญของสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของตนตลอดจนเกิดความตื่นตัวที่จะใช้สิทธิทางการเมือง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองด้วยความรับผิดชอบต่อประโยชน์ส่วนรวมอีกด้วย

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2540 : 29) ซึ่งให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล
2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา (Hierarchy) ของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง (Autonomy)
3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
4. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา
5. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักรการเมืองระดับชาติ นักรการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักรการเมืองระดับชาติสูงขึ้นด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น

อุทัย หิรัญโต. (2543 : 22) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น มี องค์ประกอบที่สำคัญ อย่างน้อย 8 ประการ

1. การปกครองท้องถิ่นมีสถานะตามกฎหมาย กล่าวคือ ต้องมีการกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะการกำหนดการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นการแสดงว่าประเทศนั้น ๆ มีนโยบายในกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. การปกครองท้องถิ่นต้องมีพื้นที่หรือมีการกำหนดพื้นที่เป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการกำหนดโดยรัฐบาลกลาง แต่ละพื้นที่มีอาณาเขตที่ชัดเจนเพื่อความสะดวกในการพัฒนา และการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามการกำหนดอำนาจหน้าที่นั้นจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายการเมืองการปกครองของประเทศเป็นหลัก

4. การปกครองท้องถิ่นต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

5. การปกครองท้องถิ่นต้องมีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. การปกครองท้องถิ่นต้องมีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถได้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ

7. การปกครองท้องถิ่นต้องมีงบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตกฎหมายเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น

8. การปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังต้องอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ มีพื้นที่ของตนเองที่ชัดเจน มีอิสระในการบริหารกิจการ มีสถานะตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหาร มีอิสระในการปกครองตนเอง มีงบประมาณของตนเอง

4. ปัจจัยที่เกื้อหนุนบทบาทของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้
(ปธาน สุวรรณมงคล, 2547 : 8 -10)

1. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้น

กล่าวคือ กรณีแรก หากการก่อกำเนิดของการปกครองท้องถิ่นมาจากประวัติศาสตร์ของสังคมนั้น ที่มีการรวมกลุ่มเป็นชุมชนย่อยๆ จัดการปกครองตนเองอย่างอิสระ ก่อนที่จะมีการรวมเป็นรัฐชาติภายหลัง ในสังคมเช่นนี้ ท้องถิ่นจะเรียกร้องและปกป้องสิทธิเดิมของตน ในการปกครองตนเอง และมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนประชาชน และให้บริการที่จำเป็นแก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น กรณีการปกครองท้องถิ่นของกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย กรณีที่สองหากการก่อกำเนิดของการปกครองท้องถิ่นมาจากการจัดตั้งโดยรัฐด้วยการออกกฎหมาย จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมา และเป็นผู้ที่กำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติงานในทุกๆด้าน กรณีเช่นนี้การปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทน้อยและไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็ง ต้องพึ่งพิงการสนับสนุนจากรัฐอยู่มาก

2. ระบบการเมือง เป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่มีความสำคัญต่อบทบาทของการปกครองท้องถิ่น กล่าวคือ ประเทศที่มีระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย โอกาสที่มีการปกครองท้องถิ่นจะมีบทบาทหลากหลายและมีบทบาทในแต่ละด้าน ก็มีมากกว่าประเทศที่มีระบบการเมืองแบบเผด็จการที่มีอำนาจรวมอยู่ที่ผู้นำหรือองค์กรทางการเมือง เช่น พรรคคอมมิวนิสต์ เป็นต้น

3. นโยบายของรัฐ นโยบายของรัฐที่ปรากฏในรูปของบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง และนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลเป็นสิ่งที่ จะสนับสนุนหรือจำกัดบทบาทของการปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นๆ ในประเทศใดที่นโยบายของรัฐมีแนวทางที่จะสนับสนุนการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น กฎหมายที่ออกมา ก็จะสนับสนุนส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันในประเทศที่รัฐไม่มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการปกครองท้องถิ่นอย่างจริงจัง กฎหมายและระเบียบก็จะกลายเป็นอุปสรรคต่อการปกครองตนเองของท้องถิ่น รัฐจะมีการควบคุม กำกับ การปกครองท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

4. วัฒนธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในสังคมที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่า (Subject Political Culture) แม้ว่าประชาชนจะมีความรู้ทางการเมือง แต่ก็เพียงแค่ว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในทางตรงกันข้าม สังคมที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Political Culture) ประชาชนในสังคมจะสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆอย่างกว้างขวางเช่นที่เกิดขึ้นในสังคมประเทศตะวันตกส่วนใหญ่

5. ความเจริญทางเศรษฐกิจ ในพื้นที่ใดที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจมาก ย่อมจะมีส่วนสำคัญที่ทำให้การปกครองท้องถิ่นนั้นมีความเข้มแข็งขึ้น เนื่องจากมีฐานะรายได้ ที่มากพอสำหรับนำมาพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้ และมี แนวโน้มที่ประชาชนจะให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น เนื่องจากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้นว่า สามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับการดำรงชีวิตพื้นฐานของชุมชนได้

6. ระดับการศึกษาและข้อมูลสารสนเทศ เป็นสิ่งสำคัญควบคู่ไปกับความ เจริญทางเศรษฐกิจของพื้นที่และนับเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย การศึกษาและการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในวงกว้างช่วยให้คนได้มี ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับ ท้องถิ่นและเห็นถึงประโยชน์ของการปกครองท้องถิ่นที่มีต่อชุมชน ตลอดจนมีความ กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ เช่น สมัครเลือกตั้งเพื่อเข้ามาทำ หน้าที่ในองค์กรปกครองท้องถิ่น หรือให้ข้อคิดเห็น ติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด

แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญในการพัฒนา โดยมีแนวคิดที่เป็น สาระสำคัญที่นำมาศึกษา ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก . 2552 : 3-5)

1. ความสำคัญของยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์การพัฒนามีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากยุทธศาสตร์การพัฒนาดูถูกนำไปกำหนดเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่การปฏิบัติงานที่ ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ รวมถึงสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงเป็นการกำหนดทิศทาง และกิจกรรมการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของ ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแบบ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาของตนเอง ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ และยุทธศาสตร์

การพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวง กรม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางหรือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยจัดทำเป็นโครงการไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของประชาชน และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล รวมถึงการเปลี่ยนแปลง ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอด้วย

2. ลักษณะของยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นการแสดงถึง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายที่จะดำเนินในอนาคต โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น

3. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคตขององค์กร โดยกำหนดสถานะภาพความต้องการและแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย บนพื้นฐานของการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อให้การดำเนินการตามข้อกำหนดต่างๆบรรลุตามเป้าหมาย โดยสามารถแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน ครอบคลุมทุกด้าน องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก จึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขึ้น

4. ขั้นตอนในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนาดังนี้

4.1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น แจกส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนาประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานใน

การพัฒนา จากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูล มาพิจารณาประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์
การพัฒนา

4.2 คณะกรรมการการสนับสนุนการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น
รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนา แล้วเสนอ
คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

4.3 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสนอ
ผู้บริหารท้องถิ่น

4.4 ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ และประกาศใช้ยุทธศาสตร์
การพัฒนาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างยุทธศาสตร์พัฒนา
ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้เสนอความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่น
พิจารณาอนุมัติประกาศใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป

5. ประโยชน์ของการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา

5.1 ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายและแนวทางในการพัฒนาอย่างชัดเจน

5.2 ท้องถิ่นสามารถจัดสรรและบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ผู้บริหารบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ
ของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 แนวทางการพัฒนาเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ทั้ง
ภาครัฐและเอกชน และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา

5.5 สามารถกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาได้

6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก

องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กำหนด
วิสัยทัศน์การพัฒนาไว้คือ “แหล่งผ้าไหมชั้นดี เกษตรอินทรีย์ปลอดภัย ผลิตภัณฑ์ค้าโอ
ทอป ส่งเสริมวัฒนธรรม ตำบลสุขภาพดี มีโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษาก้าวหน้า ชาว
ประชาชนปลอดภัย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม” จากวิสัยทัศน์ดังกล่าว ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา
และได้ดำเนินการในปี 2522 จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก,
2552. 10)

6.1 ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

6.1.1 ก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพานทางเท้า ท่อระบายน้ำ

- 6.1.2 ขยายเขตไฟฟ้า ติดตั้งและซ่อมแซม ระบบไฟฟ้าสาธารณะ
- 6.1.3 ก่อสร้างและบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน
- 6.1.4 การพัฒนาแหล่งน้ำ
- 6.1.5 พัฒนารักษาที่สาธารณะในชุมชน
- 6.2 ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ
  - 6.2.1 สนับสนุนการพัฒนาให้ความรู้และส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนให้มีรายได้เพียงพอและทั่วถึง
  - 6.2.2 พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพข้าวหอมมะลิให้มีคุณภาพและเอกลักษณ์ความหอมไว้
  - 6.2.3 ส่งเสริมด้านการเกษตร
  - 6.2.4 ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง
- 6.3 ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ
  - 6.3.1 การพัฒนาส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีอย่างเพียงพอและได้มาตรฐาน
  - 6.3.2 ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ
  - 6.3.2 ส่งเสริมการอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่สืบไป
  - 6.3.3 ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา
- 6.4 ยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
  - 6.4.1 ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลตนเองเพื่อการมีสุขภาพที่ดี
  - 6.4.2 สนับสนุนการป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อในชุมชน
  - 6.4.3 สนับสนุนการฟื้นฟูของผู้ป่วย,ผู้พิการ,ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
  - 6.4.4 ส่งเสริมสนับสนุนการรักษาโรคต่างๆให้กับประชาชนในท้องถิ่น
  - 6.4.5 สร้างจิตสำนึกและตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6.5 ยุทธศาสตร์ด้านสังคม
  - 6.5.1 ส่งเสริมพัฒนากิจกรรมเด็ก สตรี เยาวชน ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื่อเฮดส์
  - 6.5.2 ส่งเสริมระเบียบชัชพคนชรา ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ติดเชื่อเฮดส์
  - 6.5.3 ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

6.5.4 สร้างความเข้มแข็งในชุมชนและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6.6 ยุทธศาสตร์ด้านการเมืองและการบริหาร

6.6.1 ส่งเสริมดำเนินการตามนโยบายของรัฐ

6.6.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน รูปแบบต่างๆ

6.6.3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร พัฒนาพนักงาน

7. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศไว้ดังนี้ (ไพศาล สุริยะมงคล. 2551 : 28)

7.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

7.1.1 การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน

7.1.2 การเสริมสร้างสุขภาพของคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ มีความสัมพันธ์ทางสังคมและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่

7.1.3 การเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข

7.2 ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ

7.2.1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

7.2.2 การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน

7.2.3 การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน ในการอยู่ร่วมกันกับ

ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล

7.3 ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน

7.3.1 การปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพ และคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย

7.3.2 การสร้างภูมิคุ้มกันของระบบเศรษฐกิจ

7.3.3 การสนับสนุนให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเป็นธรรม

7.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนามาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

7.4.1 การรักษาฐานทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศน์

7.4.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต และการพัฒนาที่ยั่งยืน

7.4.3 การพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

7.5 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

7.5.1 การเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

7.5.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชน ให้สามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการประเทศ

7.5.3 สร้างภาคราชการที่มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล เน้นการบริการแทนการค้ากับ คววม และทำงานร่วมกับหุ้นส่วนการพัฒนา

7.5.4 การกระจายอำนาจการบริหารจัดการประเทศสู่ภูมิภาค ท้องถิ่น และชุมชนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

7.5.5 ส่งเสริมภาคธุรกิจเอกชนให้เกิดความเข้มแข็ง สุจริต และมีธรรมาภิบาล

7.5.6 การปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบและขั้นตอน กระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อสร้างความสมดุลในการจัดสรรประโยชน์จากการพัฒนา

7.5.7 การรักษาและเสริมสร้างความมั่นคง เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการประเทศสู่คุณภาพและความยั่งยืน

8. ยุทธศาสตร์การพัฒนาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ด้าน ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก. 2552 : 16)

8.1 ยุทธศาสตร์การยกระดับขีดความสามารถของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้มีสมรรถนะสูง

8.2 ยุทธศาสตร์การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาประเทศ

8.3 ยุทธศาสตร์การสร้างและใช้ภาคีเครือข่ายในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดร้อยเอ็ด

จังหวัดร้อยเอ็ดได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดประกอบด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ด้าน ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลสีเหล็ก.2553 : 8)

9.1 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการผลิตภาคการเกษตรให้แข่งขันได้

กลยุทธ์ : ยกระดับมาตรฐานและประสิทธิภาพการผลิต ผลผลิตทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

9.1.1 พัฒนาการผลิตข้าวหอมมะลิ GAP ด้วยกระบวนการผลิตตามวิธีการเกษตรดีที่เหมาะสม (Good Agricultural Practice) และเกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่ที่มีความพร้อมควบคู่ไปกับการจัดการระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เมล็ดพันธุ์ดี และการจัดการองค์กรเกษตรที่มีประสิทธิภาพ

9.1.2 เพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปข้าวหอมมะลิ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูปข้าวสาร ทั้งผู้ประกอบการภาคเอกชน และองค์กรเกษตรที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้สามารถแข่งขันได้ พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวหอมมะลิที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของจังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา โดยการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ตลอดจนห่วงโซ่การผลิตที่สามารถสร้างมูลค่าและคุณค่าผลิตภัณฑ์

9.1.3 พัฒนาระบบตลาดข้าวหอมมะลิ โดยพัฒนาช่องทางการตลาดตรงสู่ผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ รวมถึงการสร้างตราสินค้าข้าว หอมมะลิร้อยเอ็ด และสร้างคุณค่าจากสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

9.2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว และการบริการ

กลยุทธ์ : พัฒนาศักยภาพการประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต การท่องเที่ยว และการบริการ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

9.2.1 ยกระดับการผลิตผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ได้มาตรฐาน และยกระดับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ

9.2.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ พระมหาเจดีย์ชัยมงคล บึงเกลือ บึงพลาญชัย บ่อพันขัน โดยการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสมบูรณ์ และจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

9.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาคนและสังคมให้เข้มแข็ง

กลยุทธ์ : 1 ยกระดับคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

9.3.1 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรให้แก่ประชาชนอย่างเพียงพอ และสร้างปรับปรุงการคมนาคมให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการสัญจร

9.3.2 พัฒนาศักยภาพของคนและสังคม โดยการให้การศึกษ การพัฒนาฝีมือแรงงาน และการฝึกทักษะการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ รวมทั้งการเสริมสร้างสังคมให้สงบสุข โดยการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน สร้างมาตรการระวัง ป้องกัน และช่วยเหลือในการรักษาความสงบเรียบร้อย ภัยพิบัติ และปัญหา ยาเสพติด

กลยุทธ์ : 2 บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม มีแนวทางการพัฒนา คือ

- พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้

กลยุทธ์ : 3. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ มีแนวทางการพัฒนา คือ

- ยกระดับการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ โดยพัฒนาองค์การตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

ประชาคมหมู่บ้าน

1. ความหมายของประชาคม

ประชาคม หรือภาษาอังกฤษใช้คำว่า Civil Society มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 (2535 : 502) อธิบายว่า ประชาคม หมายถึง ชุมชนหรือ กลุ่มชนซึ่งอยู่รวมกัน และมีการติดต่อสัมพันธ์กัน

ดวงกมล (วัฒนสุข) พรชานี (2550 : 6) อธิบายว่า ประชาคม เป็นการรวมคำสองคำเข้าด้วยกัน คือ ประชา และสมาคม/สังคม ซึ่งทั้งสองคำเมื่อรวมกันหมายถึงถึง ประชาชนหรือคนที่มากกว่า หนึ่งคนเข้ามามีมือร่วมกัน หรือมี การพบปะ ปรีกษา ทาหรือ หรือพูดคุย แลกเปลี่ยนกันระหว่างคนที่มีความร่วมมือกัน และการอยู่ร่วมกัน

สรุปได้ว่าประชาคม หมายถึงการที่ประชาชนหรือหมู่ชนที่เข้ามารวมกันเพื่อ พุดคุย ปรีกษาหารือ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในรูปของกลุ่ม หรือเครือข่าย ในประเด็นใด ประเด็นหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายที่แก้ปัญหาหนึ่งๆ ให้ลุล่วง หรือพัฒนาประเด็นนั้นๆ ร่วมกัน

2. พัฒนาการของประชาคม

หากย้อนไปเมื่อหลายสิบปีมาแล้ว ประชาชนมักจะถูกอ้างอิง และพาดพิง จาก ผู้กำหนดนโยบายทั้งฝ่ายผู้จัดให้เกิดการบริการ (รัฐบาล) ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล และผู้มี อำนาจชี้แนะรัฐบาล อยู่เสมอว่า ในการจัดทำนโยบายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นใดประเด็นหนึ่งนั้น ได้รับการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยจาก “ประชาชน” ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความ “ชอบธรรม” หรือ “ไม่ชอบธรรม” ต่อนโยบายหรือประเด็นดังกล่าว การอ้างความชอบธรรมจากประชาชนนั้น ในอดีตส่วนใหญ่เป็นการกล่าวอ้าง โดยไม่มีกระบวนการ หรือ ไม่มีที่ไปที่มาที่สร้างความเชื่อว่า ประชาชนได้ให้ความชอบธรรม หรือ ไม่ชอบธรรม ทั้งไม่สามารถยืนยันได้ว่ามีการดำเนินการ หรือขั้นตอนอย่างไร หรือมีวิธีการใดที่ทำให้เกิดการเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยจากประชาชนใน นโยบายหรือประเด็นนั้น ๆ ประชาคมจึง เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม (Participatory Learning Process) ที่เปิด โอกาสให้คนทุกคนที่เข้าร่วมในกระบวนการได้แสดงความรู้สึก และ ความคิดเห็นต่อประเด็นอย่างเสรี เท่าเทียม และตรงไปตรงมา การจัดให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นทำได้หลายวิธี เช่น การจัดเวทีประชาคม (people forum) การพัฒนา เครือข่ายความร่วมมือระหว่างคนหรือกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นร่วมต่อประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การส่งเสริมหรือพัฒนาให้เกิดศักยภาพในท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการฝึกอบรม หรือการทำงานร่วมกันระหว่างชาวบ้านกับองค์กรภายนอก เป็นต้น (ดวงกมล (วัฒนสุข) พรชานี. 2550 : 8)

ดังนั้น ประชาคม จึงเป็นกระบวนการ ที่ประกอบด้วยหลากหลายวิธีการ และ ขั้นตอนที่ชัดเจน ที่จัดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งความคิดเห็นที่หลากหลาย ข้อสังเกต และ/หรือ ข้อสรุป ของประชาชนหรือคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ว่ามีความรู้สึก หรือมีความคิดต่อเรื่องใดเรื่อง หนึ่งที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขาทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างไร และ มีแนวทาง ที่จะแก้ปัญหา หรือผลักดันในประเด็นนั้นๆ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป้าหมายสุดท้ายคือการพัฒนาที่ ยั่งยืนที่ประชาชนมีส่วนร่วม และเป็นเจ้าของการพัฒนานั้น

การจัดทำประชาคมเป็นวิธีการที่องค์การบริหารส่วนตำบลชี้หลักได้ดำเนินการ ทุกปี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลชี้หลัก

กับประชาชนในเขตพื้นที่ โดยมีการกำหนดประเด็นหรือปัญหาร่วมกัน โดยใช้เวทีในการสื่อสาร เพื่อการรับรู้และเข้าใจในประเด็น/ปัญหา และช่วยกันผลักดัน หรือหาข้อสรุปเป็นแนวทางแก้ไข ประเด็นปัญหานั้นๆ และนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

3. การทำประชาคม

การทำประชาคมเป็นวิธีการที่องค์การบริหารส่วนตำบลชี้หลักได้ดำเนินการ ทุกปี เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลชี้หลัก กับประชาชนในเขตพื้นที่ โดยมีการกำหนดประเด็นหรือปัญหาร่วมกัน โดยใช้เวทีในการสื่อสาร เพื่อการรับรู้และเข้าใจในประเด็น/ปัญหา และช่วยกันผลักดัน หรือหาข้อสรุปเป็นแนวทางแก้ไขประเด็นปัญหานั้นๆ และนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

เมื่อได้ผลสรุปจากการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้จัดทำโครงการควรจัดทำ (ร่าง) โครงการให้เรียบร้อย และนำเข้าสู่กระบวนการประชาคม เพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ และเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีการประสานงาน และร่วมมือกันเสนอแนะนโยบายหรือความต้องการของชุมชนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การทำงานของประชาคมนี้ทำให้การทำงานของท้องถิ่นเป็นระบบและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างดียิ่งขึ้น อย่่างไรก็ตามประชาคมที่ดีควรมี

4. ลักษณะที่ดีของประชาคม

ประชาคมที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (มนตรี เกิดมีมูล. 2551 : 93-94)

1. เป็นการรวมตัวที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ มิได้เกิดจากการจัดตั้ง หรือ ถูกเกณฑ์มาโดยผู้ใดผู้หนึ่ง หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
2. เป็นการรวมที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วยคนทุกส่วน ทุกกลุ่ม ทุกฝ่ายของคนในชุมชน
3. เป็นการรวมตัวกันด้วยความรัก ความผูกพัน หรือมีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน
4. ผู้ที่มาร่วมกันจะต้องมีจิตสำนึกสาธารณะ คือ มีจิตใจที่จะทำเพื่อส่วนรวม เป็นสำคัญ
5. ผู้นำต้องเปิดกว้างทางความคิดและมีภาวะผู้นำ
6. มีกระบวนการเรียนรู้และตัดสินใจ

7. มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

8. มีเครือข่ายและช่องทางการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและเป็นระบบการจัดการที่ดี

5. ขั้นตอนการทำประชาคมหมู่บ้านขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้หลัก

องค์การบริหารส่วนตำบลชี้หลักมีขั้นตอนการทำประชาคม ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลชี้หลัก. 2552 : 21)

1. ประชาสัมพันธ์หัวข้อหรือประเด็นที่จะนำเข้าสู่การทำประชาคม เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบข้อมูลและทำความเข้าใจก่อน ทั้งนี้อาจเป็นประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนโดยทั่วไป ซึ่งมีการจัดเวทีการประชุมชนเป็นประจำอยู่แล้ว หรืออาจกำหนดประเด็นเฉพาะเรื่องที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการทราบคำตอบ เป็นต้น

2. การจัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ดำเนินการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆตามประเด็นที่กำหนดไว้

2.2 สรุปผลที่ได้จากการทำประชาคมแต่ละหมู่บ้าน

2.3 เชิญตัวแทนประชาคมตามที่ประชาคมเป็นผู้คัดเลือก หมู่บ้านละ 15 คน ประชุมเพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการทำประชาคม

2.4 นำผลที่ได้จากการประชุมตัวแทนประชาคม จัดทำเป็นยุทธศาสตร์

2.5 นำแผนยุทธศาสตร์เสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.6 นำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เริ่มจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 และมีการปรับปรุงแก้ไขโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2511 (ฉบับที่ 2) อดต. มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งตำบลในส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล โดยมีหน้าที่สร้างความเจริญให้กับพื้นที่เช่นเดียวกับเทศบาลและสุขาภิบาล อดต. เป็นนิติบุคคล มีงบประมาณ ทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ของตนเอง มีรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นของตนเอง

และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตพื้นที่ของตนโดยอิสระ ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ให้ยุบเลิก อบต. ทั้งหมดที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายข้างต้น และให้โอนทรัพย์สิน หนี้สิน และสิทธิต่าง ๆ ของ อบต. ไปเป็นของจังหวัดที่ตำบลนั้นอยู่ในท้องที่ และได้มีการจัดระเบียบบริหารของตำบลโดยให้มีสภาตำบล แต่ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำหน้าที่ช่วยเหลือกำนัน และผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาท้องที่ การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ชนบทจึงหมดไปตั้งแต่บัดนั้น (พงศัตถ์ ศรีสมทรัพย์. 2550 : 71)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศ คณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 และนับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบลโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (พงศัตถ์ ศรีสมทรัพย์. 2550 : 72)

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท
2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้(โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหาร ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่าง ๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิก อบต. อำนาจหน้าที่ของ อบต. เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอให้เห็นทั้งโครงสร้าง อบต. ตามกฎหมายเดิมและในส่วนที่เป็น อบต. ที่ได้รับการแก้ไขใหม่พร้อม ๆ กันไป พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคลและคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจากประชาชนโดยตรง การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

กรมการปกครอง ได้กำหนดหลักการกระจายอำนาจสู่องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (กรมการปกครอง. 2547 :15)

1. องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เองโดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนในอดีตให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีความคล่องตัวในการดำเนินงานบริหารตำบล ให้ความเจริญก้าวหน้าและตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลได้

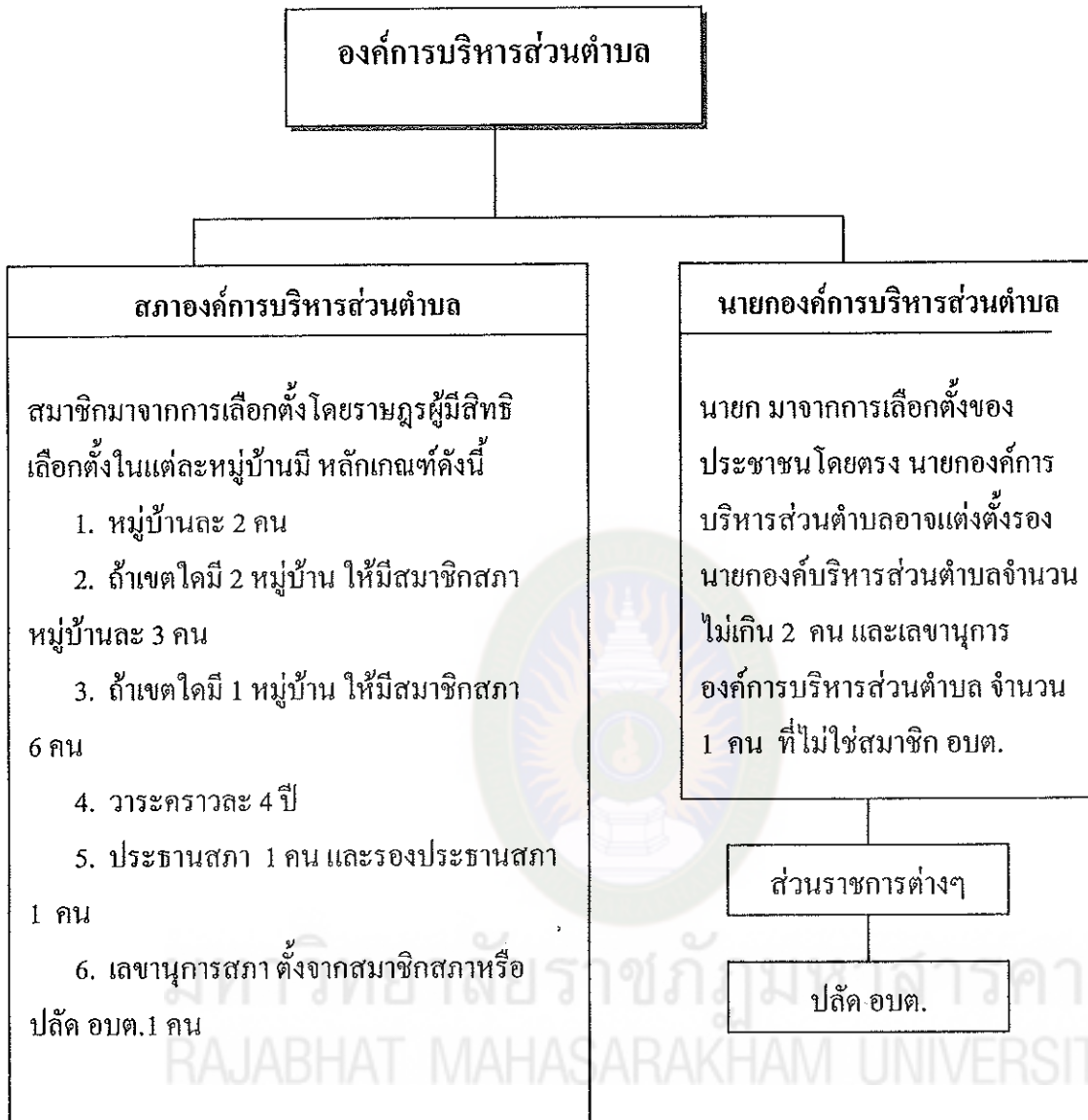
2. คณะกรรมการและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเกือบทั้งหมด กล่าวคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของราษฎรหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลักนอกจากนี้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีที่มาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันมาอีกด้วย

3. อำนาจอิสระของผู้บริหารมีขอบเขตหน้าที่ และมีกิจกรรมมากขึ้นจากเดิมที่กำหนดไว้ในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 และยังมีอำนาจในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น โดยที่หากหน่วยราชการที่ดำเนินการใดๆที่เป็นประโยชน์ในตำบล จะต้องแจ้งองค์การบริหารส่วนตำบลทราบเสียก่อน

4. อำนาจทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดเก็บภาษีได้ เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น เช่น เทศบาล และสุขาภิบาล เป็นต้น อาทิเช่น รายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อันเกิดจากการฆ่าสัตว์ และยังได้รับการจัดสรรภาษีโดยตรง

2. โครงสร้างอำนาจและหน้าที่ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่เกิดจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล .

ที่มา : โกวิท พวงงาม (2550 : 63)

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546 ดังนี้

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้ง

กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3. ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอัน

ดีงามของท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
2. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
3. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ

สวนสาธารณะ

5. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรและกิจการสหกรณ์
6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

8. การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
10. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือหรือท่าข้าม
11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
12. การท่องเที่ยว
13. การผังเมือง

นอกเหนือจากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

พ.ศ. 2537 ที่กล่าวถึงการกระจายอำนาจที่ชัดเจนแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยกำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ซึ่งสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก (องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก . 2552 : 11-15)

1. สภาพทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลชี้เหล็ก ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกเฉียงใต้ของจังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ที่บ้านชี้เหล็ก หมู่ที่ 1 ตำบลชี้เหล็ก อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด มีเนื้อที่โดยประมาณ 32,336 ตารางกิโลเมตร ประมาณ 20,210 ไร่

2. อาณาเขต

- 2.1 ทิศเหนือ มีพื้นที่ติดเขต ต.ฝาง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด
- 2.2 ทิศตะวันออกมีพื้นที่ติดเขต ต.น้ำอ้อม อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด
- 2.3 ทิศตะวันตกมีพื้นที่ติดเขตตำบล โนนสวรรค์ อ.ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด
และตำบล โพนสูง อ. ปทุมรัตน์ จ.ร้อยเอ็ด
- 2.3 ทิศใต้มีพื้นที่ติดเขต ต.กำแพง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด

3. ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลชีเหล็ก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ และทุ่งนา มีแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามหมู่บ้าน คลองธรรมชาติและที่สร้างขึ้นใหม่

3.1 ทางตอนบนของตำบลชีเหล็ก มีลำน้ำเสียวไหลผ่าน

3.2 ทางตอนล่างของตำบลชีเหล็ก มีลำน้ำเตาไหลผ่าน

4. จำนวนประชากรและครัวเรือน

4.1 บ้านชีเหล็ก หมู่ที่ 1 ชาย 398 คน หญิง 376 คน ครัวเรือน 178 ครัวเรือน

4.2 บ้านส้มโองน้อย หมู่ที่ 2 ชาย 133 คน หญิง 141 คน ครัวเรือน 59 ครัวเรือน

4.3 บ้านพิลา หมู่ที่ 3 ชาย 205 คน หญิง 201 คน ครัวเรือน 87 ครัวเรือน

4.4 บ้านชีเหล็ก หมู่ที่ 4 ชาย 254 คน หญิง 259 คน ครัวเรือน 132 ครัวเรือน

4.5 บ้านโพหนอง หมู่ที่ 5 ชาย 443 คน หญิง 415 คน ครัวเรือน 202 ครัวเรือน

4.6 บ้านขามป้อม หมู่ที่ 6 ชาย 412 คน หญิง 369 คน ครัวเรือน 180 ครัวเรือน

4.7 บ้านนาแค หมู่ที่ 7 ชาย 261 คน หญิง 270 คน ครัวเรือน 122 ครัวเรือน

4.8 บ้านโนนหนามแท่ง หมู่ที่ 8 ชาย 265 คน หญิง 307 คน ครัวเรือน 140 ครัวเรือน

4.9 ประชากร ชาย 2,355 คนหญิง 2,340 คน รวม 4,695 คน จำนวน 1,100 ครัวเรือน

5. สภาพทางเศรษฐกิจ

5.1 อาชีพ ได้แก่

5.1.1 ประชากรตำบลชีเหล็กส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา การเลี้ยงสัตว์

5.1.2 อาชีพรองและอาชีพเสริม ได้แก่ การทอผ้าไหม การเพาะเห็ด

5.2 หน่วยธุรกิจในเขต อบต.

5.2.1 ร้านค้า 32 แห่ง

5.2.2 โรงสีข้าว 30 แห่ง

5.2.3 ร้านซ่อม 4 แห่ง

5.2.4 โรงรับซื้อของเก่า 1 แห่ง

5.2.5 ร้านเสริมสวย 2 แห่ง

6. สภาพทางสังคม

6.1 ศูนย์พัฒนาเด็ก ก่อนวัยเรียน จำนวน 3 แห่ง คือ

6.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านส้มโฮงน้อย

6.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโพนทอง

6.1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขามป้อม

6.1.4 โรงเรียนประถมศึกษา 5 แห่ง

6.1.5 โรงเรียนบ้านชีเหล็ก

6.1.6 โรงเรียนบ้านขามป้อม

6.1.7 โรงเรียนบ้านพิลา

6.1.8 โรงเรียนโพนทอง

6.1.9 โรงเรียนบ้านนาแค

6.2 สถาบันและองค์การทางศาสนา

6.2.1 วัด/สำนักสงฆ์ 5 แห่ง

6.2.2 วัดบ้านชีเหล็ก

6.2.3 วัดบ้านพิลา

6.2.4 วัดบ้านขามป้อม

6.2.5 วัดบ้านนาแค

6.2.6 วัดบ้านโพนทอง

6.3 สาธารณสุข

6.3.1 สถานีอนามัยตำบลชีเหล็ก 1 แห่ง

6.3.2 อัตราการมีและการใช้สวมราดน้ำ ร้อยละ 100 %

6.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6.4.1 ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านช่วยกันสอดส่องดูแลภายในหมู่บ้านของตนเอง

6.4.2 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน อปพร.

7. การบริการพื้นฐาน

7.1 การคมนาคม

7.1.1 ถนนลาดยาง ระยะทาง 6,042 เมตร

7.1.2 ถนน คสล. ระยะทาง 9,446 เมตร

7.1.3 ถนนลูกรัง ระยะทาง 44,930 เมตร

7.1.4 ถนนดิน ระยะทาง 52,098 เมตร

7.2 การไฟฟ้า

ประชาชนตำบลชี่เหล็กร้อยละ 99 มีไฟฟ้าใช้

8. จุดเด่นของพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลชี่เหล็ก มีศักยภาพในการที่จะได้รับการพัฒนาและมีโอกาสในการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านบุคลากร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านการเมืองและการบริหาร ด้านทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การผลิตเส้นไหมเพื่อทอผ้าไหม พื้นที่ทำนาเพื่อผลิตข้าวหอมมะลิ

9. ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น

9.1 โครงสร้างของการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย จำนวนบุคลากร 49 คน ประกอบด้วย

9.1.1 ตำแหน่งในสำนักงานปลัด	10 คน
9.1.2 ตำแหน่งในส่วนการคลัง	6 คน
9.1.3 ตำแหน่งในส่วนโยธา	3 คน
9.1.4 ลูกจ้างประจำ	1 คน
9.1.5 ลูกจ้างทั่วไป	9 คน
9.1.6 สมาชิก สภา อบต.	16 คน
9.1.7 คณะผู้บริหาร	4 คน

9.2 ระดับการศึกษาของบุคลากร 49 คน

9.2.1 มัธยมศึกษา/อาชีวศึกษา	30 คน
9.2.2 ปริญญาตรี	19 คน

9.3 งบประมาณ

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปีงบประมาณ 2550 ณ วันที่ 30 กันยายน 2550 รายรับ-รายจ่าย ของ อบต. ในปีงบประมาณที่ผ่านมา เปรียบเทียบย้อนหลัง 3-5 ปี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ 2550

รายการ	2546	2547	2548	2549	2550
ประมาณการรายรับ	4,728,868	3,853,747	7,779,050	9,126,338	10,045,227
รายรับจริงประมาณการรายจ่าย	5,984,802.81	6,525,617.41	9,179,042.24	14,711,230.24	18,350,554
การรายจ่าย	4,673,621	3,853,747	4,088,056	9,126,338	9,965,227
รายจ่ายจริง	4,305,790.60	2,951,950.53	7,003,014.49	11,529,261.38	13,931,022

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน

1. ความหมายของการดำเนินงาน

นักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นต่อความหมายของการดำเนินงานไว้ ดังนี้ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2545 : 16) อธิบายว่า การดำเนินงาน มีความหมาย เช่นเดียวกับการปฏิบัติงาน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมของสิ่งที่มีชีวิตที่แสดงออกโดยอาจจะสังเกตได้จากการกระทำหรือจากการปฏิบัติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2545 : 30) ได้กล่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานไว้ว่า เป็นการกระทำด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกายรวมทั้งการปฏิบัติ และพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสภาวะการณ์หนึ่งๆ หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้า คือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าอาจปฏิบัติในโอกาสต่อไป การดำเนินงานเป็นพฤติกรรม ต้องอาศัย ทั้งทางความรู้ และทัศนคติ สามารถประเมินผลได้ง่าย

สรุปได้ว่า การดำเนินงาน หมายถึง การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้กระทำ หรือปฏิบัติตามหน้าที่หรือตามบทบาทของบุคคล หรือองค์การใดองค์การหนึ่ง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และเป็นการแสดงออกให้เห็นได้ สังเกตได้

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน มีดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน มีดังนี้

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (2545 : 16) อธิบายว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน

ประกอบด้วย

1. ลักษณะประชากร เป็นลักษณะที่ช่วยให้เห็นถึงภูมิหลังของบุคคล เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม สถานที่อยู่อาศัย ขนาดครอบครัวตลอดจน สิ่งอื่นๆที่คล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตาม ลักษณะประชากรอย่างเดียวยังไม่เป็นเครื่องชี้วัดที่ดีที่จะ แสดงถึงผลการปฏิบัติงานที่ดี ทั้งนี้ยังมีสิ่งที่เกี่ยวข้องคือ ความรู้ ความสามารถ และลักษณะ ทางจิตวิทยา

2. ลักษณะด้านความสามารถ เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการพิจารณาเลือกคน เพื่อมาดำเนินงาน ความรู้ความสามารถเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่สามารถกระตุ้นให้เกิดความ พยายามในการทำงานเป็นแรงจูงใจขั้นต้นที่มีผลกระทบต่อไหวพริบของบุคคลที่เอาชนะ สภาพแวดล้อมได้ บุคคลที่รู้สึกรู้สึกว่ามีความรู้ความสามารถในงานของเขา สามารถคิดได้ว่าเขาจะ ทำงานอย่างจริงจัง ดังนั้นความรู้ความสามารถแบ่งได้ 2 ด้าน คือ ด้านกายภาพ และด้านสมอง ซึ่งบ่อยครั้งได้ใช้ผลการเรียนเป็นเครื่องชี้วัดถึงแนวโน้มของความรู้ความสามารถด้านสมอง และการปฏิบัติงาน

3. ลักษณะด้านจิตวิทยา เป็นการแสดงแนวโน้มของพฤติกรรมแต่ละบุคคล ที่เกิดขึ้นและมีอิทธิพลค่อนข้างถาวรต่อพฤติกรรม ลักษณะทางจิตวิทยาเหล่านี้ เช่น ทักษะการรับรู้ ความต้องการ และบุคลิกภาพ เป็นต้น อย่างไรก็ตามความสำคัญของคุณลักษณะ ประชากรเหล่านี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและความจำเป็นของแต่ละงานซึ่งเซอร์เมอร์ฮอร์นและคณะ เห็นว่า คุณลักษณะประชากรจะต้องมีความเหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละงาน เพื่อที่จะ นำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ต้องการ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2545 : 16) อธิบายว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน มีดังนี้

1. ความพยายามในการทำงาน คุณลักษณะประชากรที่มีความเหมาะสมกับความจำเป็นของงานนั้น ยังไม่สามารถที่จะทำให้บุคคลมีผลการปฏิบัติงานในระดับที่สูงทั้งนี้ยังมีตัวแปรหนึ่งที่สำคัญและต้องมีก็คือ ความพยายามในการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความปรารถนาที่จะปฏิบัติงานนั้นคือ ต้องมีแรงจูงใจที่จะทำงาน เป็นแรงผลักดันภายในตัวบุคคลที่มี

ผลโดยตรงและคงไว้ซึ่งความพยายามในการทำงาน คนที่มีแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยกำหนดความพยายามในการทำงาน

2. การสนับสนุนจากองค์กร ในการปฏิบัติงานของบุคคล จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ปฏิบัติอยู่บุคคลที่มีลักษณะบุคคลตรงกับความเป็นของงานและได้รับการจูงใจในระดับสูง อาจไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานที่ดี หากได้รับการสนับสนุนที่ไม่เพียงพอจากหน่วยงานหรือที่เรียกว่าข้อจำกัดด้านสถานการณ์ เช่น ขาดเวลาที่จะทำงาน ขาดงบประมาณ เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับงานไม่ชัดเจน ระดับความคาดหวังของผลการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสม ขาดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงาน ขาดการช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่ยืดหยุ่น เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ได้แก่ คุณลักษณะประชากรลักษณะของความสามารถ ลักษณะทางจิตวิทยา ความพยายามในการทำงาน รวมถึง การสนับสนุนจากองค์กรที่สามารถทำให้เป็นแรงผลักดันให้เกิดการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่มีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

นักวิชาการ ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น ไว้ดังนี้

กฤษณ์ มหาวิรุฬห์ (2531 : 38) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นกับจิตใจ บุคคลจะแสดงออกได้ง่ายโดยการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งขึ้นกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น ด้านความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นๆก็ได้

จิรายุ ทรัพย์สิน (2540 : 16) ได้อธิบายความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะเรียนรู้ ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปได้ในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องจาก

สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอกการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ และการพบปะสังสรรค์

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานด้านความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ความคิดเห็นอาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากผู้อื่น ได้เห็นว่า การแสดงออกซึ่งความรู้สึก เกิดจากการเรียนรู้ตลอดจนความสามารถในการประเมินสถานการณ์ อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอาจจะเกิดจากการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ความรู้ความสามารถ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น

นักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นไว้ ดังนี้

กิตติ สุทธิสัมพันธ์ (2542: 12-13) อธิบายว่า ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่างๆ คุณภาพสมอง เป็นต้น

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและศึกษาทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่างๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มาก มักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้กลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับรู้ข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ ของแต่ละบุคคล

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้องมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคมนั้น ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความคิดเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่างๆ หรือสิ่งต่างๆที่บุคคลแต่ละคนได้รับ ทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่บุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

อุทิศ แก้วขาว (2543 : 13) ได้อธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็น ไว้ได้ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย จากการศึกษพบว่าปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล และจะมีผลต่อการศึกษา ทักษะคิดหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและทักษะคิดของบุคคล

2. ประสบการณ์ของบุคคลโดยตรง คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดเห็นต่างๆจากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเองทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว เป็นปัจจัยบุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงอบรมของพ่อแม่และครอบครัว

4. ทัศนคติและความคิดเห็นต่อกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นความคิดเห็นและทัศนคติต่างๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

5. สื่อมวลชน สิ่งต่างๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเรา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

จากแนวคิดเห็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแต่ละบุคคลได้ให้แนวคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น มีลักษณะคล้ายคลึง และไปในแนวทางเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับมาลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยด้านคุณสมบัติประจำตัว หรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ และสั่งสมจนกลายเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล

3. การวัดความคิดเห็น

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ (2545 : 102-117) อธิบายว่า การวัดเจตคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมที่ใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ เป็นวิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ขยัน-เกียจ เป็นต้น

2. วิธีลิเคิร์ตสเกล เป็นวิธีสร้างมาตราวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตราวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และ ให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +10 -1 -2 ตามลำดับ

3. วิธีกัทแมนสเกล เป็นวิธีสร้างมาตราวัดทัศนคติ หรือทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกัน และกันได้ได้อย่างต่ำสุดถึงสูงสุดและแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น

4. วิธีเทอร์สต์โดนสเกล เป็นวิธีการสร้างมาตราวัดออกเป็นปริมาตรแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากัน

สรุปได้ว่าการวัดความคิดเห็นสามารถทำได้ 4 วิธี ได้แก่ วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ วิธีลิเคิร์ตสเกล วิธีกัทแมนสเกล และ วิธีเทอร์สต์โดนสเกล ซึ่งแต่ละวิธีมีความเหมาะสมแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับผู้ที่วัดว่าควรใช้วิธีการใดจึงจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุด เพื่อให้การวัดมีความเที่ยงตรงและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ที่จะวัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณาวุฒิ ไชยคำภา (2547 : 68) ที่ได้ศึกษาด้านการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคามพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับสูง และมีผลการดำเนินงานในระดับสูงจำนวน 3 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะ และการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็กเยาวชนและผู้สูงอายุ ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ และด้านการคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการเปรียบเทียบ พบว่าบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ที่มีสถานภาพในการดำรงตำแหน่งคณะผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

อรรถพล แก้วมนตรี (2547: 76) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหารผลการศึกษาพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาสังคม อยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

สมมาศ โชคชัยวัฒนากร (2548 :62) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลต่อการดำเนินงาน ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการให้มีและบำรุงรักษาทางบก ด้านการบำรุงศิลปประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของประชาชน ด้านการรักษาและระงับโรคติดต่อ และด้านการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3ด้าน คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษา อบรมและด้านการให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง และในการเปรียบเทียบ พบว่าความคิดเห็นสมาชิกสภาเทศบาล ที่มีเพศ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ไม่แตกต่างกัน

วิสูตร จงชูฉนิษฐ์ (2549 : 81) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบรบือต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรักษาและระงับโรคติดต่อ และด้านการบำรุงศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ประชาชนเห็นด้วยในระดับมาก ส่วนด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการศึกษา ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆของเทศบาลตามกฎหมายและนโยบายของรัฐประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบ พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานของเทศบาลตำบลบรบือ ทั้งโดยรวมและรายด้านทั้ง 9 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ทวีศักดิ์ ปีกษา (2550 : 83) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 198 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะจารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้านการคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก และระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล และระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ประมวล เกตรา (2550 : 77) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกันต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คณะกรรมการชุมชนเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.05

พรณิธา สมศรีดา (2550 :70) ได้ทำการวิจัยระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยกำหนดให้พนักงานเทศบาลตำบลทุกแห่งในจังหวัดมหาสารคามเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จิรศักดิ์ ศรีจันทร์โท (2552 : 79) ได้ทำการวิจัยความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลคอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกันพบว่า มีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำรงค์ แสงสุวอ (2552 : 76) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าฝาง อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าฝาง อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รองลงมา ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย และ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าฝาง อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ต่อสกุล เกียรติเจริญ (2552 : 84) ได้ทำการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร และด้านการพัฒนาการศึกษาวัฒนธรรมและนันทนาการ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาสังคม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และ ด้านการพัฒนาสาธารณสุข ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ที่มีระดับการศึกษาและอาชีพแตกต่างกัน พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

นุกุล ฝอยทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกลง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของ เทศบาลตำบลแกลง อำเภอแกลง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม

อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการบริหารจัดการ ด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณภาพชีวิตและคุณภาพสังคม ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านและหมู่บ้านที่อาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านและหมู่บ้านที่อาศัยแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

สุนทรี โพธิ์ศรี (2552 : 87) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน จำแนกตามหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

แสงธรรม หัสดี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกวนวัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกวนวัน อำเภอเมือง จังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรกคือ ด้านการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น รองลงมา ด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนน ทางเดิน ที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย และ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกวนวัน อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ตาม

ความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกวนวัน ที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น ทั้งของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของท้องถิ่นนั้น ๆ ส่วนมากผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งเพศ อายุ การศึกษา รวมถึงที่อยู่อาศัยแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานที่แตกต่างกัน และไม่แตกต่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY